

Het Regt

PRYS DER INSERTIE.

15 centiem den drukregel.
40 centiem de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld,
moet ons vrachtyr geworden.

Wekelyks verschynende Woensdag
en Zaterdag, by HUB. DE COCQ,
Opsteller-Uitgever, te St-Truiden.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

GODSDIENST.

VADERLAND.

VRYHEID.

ABONNEMENT PRYS:

Voor de Stad 5 fr. per jaar.
• 3 fr. per 6 maanden.
• 1 75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaar.
• 3-50 per 6 maanden.
• 2 fr. per trimester.

De oogst in Frankryk.

Welk is in Frankryk de opbrengst van den oogst in 1861? Het zou onmogelyk zyn bepaaldelyk op die vraag te antwoorden, want de officieele inlichtingen ontbreken ons nog volkomen. Al wat men weet moet aen de landbouw-gazetten toegeschreven worden en biedt weinig waerborg aen. Doch wat jammerlyk buiten twyfel schynt te zyn, is de wezendlykheid van een te kort. Het korn, de haver, de gerst hebben een voldoende oogst opgeleverd, doch de tarwe levert een te kort op van 5 a 10 millioenen hektoliters voor Frankryk en een dubbel cyfer voor Engeland, hetgeen dit laatste niet belet van een gedeelte van zyn graen naar Frankryk en elders te sturen. Engeland is niet ongerust voor de toekomst, het rekent op zyne schepen en de vryheid van den koophandel.

Eerstdaegs verwacht men te Brussel nieuwe aenvoeren van vreemde graen. Het is te hopen dat de daling welke men op onze laatste markt bestadigt heeft, zal voortgaen, door den overvloed van den voorraad en de konst der buitenlieden, die zich tot nu toe niet gehaest hebben, om van hunnen nieuwen oogst ter markt te brengen.

Staethuishoudkunde.

De levensmiddelen zyn duur; de toestand van den werkman is tamelyk ongunstig. Geen wonder dus dat hy klaegt. In zyne verlegenheid, zoekt hy den oorsprong van het kwaed, hulpmiddelen er tegen. Hy waent de oorzaak der doerte te vinden in den handel van levensmiddelen, in de opkoopery.

Onze pligt van dagbladschryver is het het volk in te lichten, en tegen de onstuimige drift te behouden.

In beginsel dan stellen wy vast: dat de staethuishoudkunde alle nyverheidstakken, alle neringen op denzelfden voet stelt, omdat zy strekken om zekere behoeften te voldoen en de weerde maken door het werk; dat eene en dezelfde wet de voortbrenging en de verdeling der rykdommen in 't algemeen beheert; dat alle nyverheidstakken, alle neringen, in een woord het werk, als weerde voortbrenger, als in onze behoeften voorziende, nuttig is en regt heeft op gelyke bescherming; dat elkeen vry moet zyn het bedrijf te kiezen en uit te oefenen dat hy verlangt, en de maetschappy zowel als de nyveraer, als de handelaer, de werker, in deze regten en vryheid, haer hoogste voordeel, de wezendlyke orde, den voortgang vindt.

Dat dus de handel in levensmiddelen, de stielen die er mede in betrekking staen, in zich zelden nuttig zyn, eveneens geregtyd als elk andere, en dus gelykelyk vry en beschermd moeten zyn; en dat de prys hunner waren natuurlyker wyze, billyk en ten beste van 't al-

gemeen geregeld wordt door de wet van de vraag en het aenbod

Onerlykheid alleen is schandelyk, en kan overal bestaan.

Voor alsnu zy het genoeg de dwaesheid aen te toonen dergenen die tot geweldensreijen, tot plundering kunnen toevlugt nemen. Zy randen den eigendom en het openbaer gezag aen, vernietigen rykdommen, storen de orde, dus de nyverheid zelve, en storten hun eigen gezin in ongeluk. Zy maken onveilig en dus vermoeijelyken dien anders nuttigen handel; zy veroorzaken opslag van waren, met eene werkvermindering. En niet alleen benadeeligen zy geheel den werkenden stand zydelings door hun strafbaer misdryf, maer zy bestelen ook registreerds den arme, Want de gemeenten zyn verantwoordelyk voor de gepleegde schade, en houden duste min van hunne inkomsten over, om het arbustuer, wiens geldmiddels in slechte tyden onvoldoende zyn, ter hulp te staen.

De granen zyn op de markt van Brusse een weinig in prys gestegen. Daerentegen zyn de aerdappelen merke-lyk aengeslagen.

De landbouwers brengen hunne granen nog niet naer de markt. In het arrondissement Brussel is de oogst der aerdappelen zeer goed, zowel voor wat de hoedanigheid als de hoeveelheid betreft. Alles doet dan ook voorzien dat de prysen nog zullen dalen. (Echo)

Het gerucht verspreidt zich dagelyks maer en meer te Brussel, dat M. H. de Brouckere zal gelast zyn, een nieuw kabinet te vormen in welk zou treden M. E. Pirmez en De Gotal; M. Chazal zou minister van oorlog blyven. Indien dit gerucht, voor zoo verre het de personen betreft, te vroegtydig is, bewyst het dan toch dat elkeen overtuigd is van de noodzakelykheid het bestuur des lands aen andere handen te vertrouwen. De liberale dagbladen zelfs ontveinen zich het lot niet dat het ministerie te beurt moet vallen, in den aenstaenden zityd, indien het styfhoofdiglyk aen het roer wil blyven. Eene briefwisseling van Brussel naer een Antwerpsh blad gestuurd bejdyt dat het wanhoopt eene meerderheid te bekomen over menige groote kwestien die het zal verpligt zyn aen de Kamer voor te leggen.

Krisis in Engeland.

De botsing in Amerika benadeelt Engeland op eene gevoelige manier, en men mag met regt vreezen, dat het vaste land eenen harden weerschok gaet onderstaen.

Het vooruitzigt van de nyverheid in Engeland is ake-lyk: het gebrek aen katoen is de dood van dat land. Een aental fabrieken sluiten hunne deuren en staken

den arbeid; anderen verminderen de werkuren, de straten der nyverheids-steden worden opgekropt met leeglopende werklieden; de armoede en het gebrek zal welhaest uibreken. Men ziet, Amerika heeft geen groefkanon noodig om Engeland meester te worden: eene katoenbael is het moordende oorlogswapen.

In eene korrespondentie uit Brussel wordt gezegd dat de Koning nog altyd weinig geneigd is om het koningryk Italie te herkennen. De ministers, die zeer in de verlegenheid zyn om zonder die herkenning in de Kamers te verschynen, zouden den Koning by herhaling voorstellen daerom rent gedaan hebben, doch Z. M. zou slechts geantwoord hebben:

Er is geen haest by; Piemont heeft ons wel twee jaren op de herkenning van Belgie doen wachten.

KULLAGIE.

Heer burgemeester van Tongeren!

Wil het den Kullagiemeester niet ten kwade duiden, zoo hy zynen boezemvriend den heer Nooijen aen uwe liefderyke zorg komt aanbevelen. Zyt toch zoo goed hem van de straet te houden, en al eens om te zien met wien hy verkeert. Sedert eenige weken hebben wy dusdanige verandering ondervonden, dat wy er byna niet van geslapen hebben, in onze gegronde vrees dat hy zich met ongeschikte gezelschappen zoekt op te houden. Wy vreezen ons dood dat hem het gezelschap van het *Nieuwsblad* en van het *Tongersblad* niet gelyke. Wees dus zoo goed eens oog in 't zeil te houden; gy zult er misschien nog een man van krygen, daer wy, van onzen kant, in hoedanigheid van mombaer, hem gejuryg deze lessen zullen voor oogen en ooren houden: gy moet u op de studie toelaggen, en zien dat gy uwe fransche spraakkunst op uw duimke hebt; als gy schryft moet gy u eerst bedenken en altyd weten wat gy schryft. Wat zal by voorbeeld het *Regt* hier van zeggen: *La Vedette a peur...* du Kullagiemeester. Kunt gy iets onbehendiger aen den dag brengen, mynheer Nooijen? En zoo men ooit gewaer wordt dat gy met het spek schiet, dan hebt gy gedaen met vliegen. Gy weet nog wel hoe kael gy er van afkwaemt toen gy *Eugène de Méricourt* het *bestaen ontkende*, en hoe men in Limburg met uwe letterkunde gelagchen heeft?

UNE NATION EN DEUIL,

PAR M. DE MONTALEMBERT.

(3me Suite.)

Et cependant quel spectacle et quel enseignement pour ceux qui croient encore au droit et à l'honneur, que celui de l'histoire moderne de notre chère Pologne! Près d'un siècle s'est déjà écoulé depuis le premier partage (1773): soixante-six ans ont passé depuis qu'elle a disparu du nombre des Etats indépendants (1793); trente ans depuis sa dernière et glorieuse insurrection (1831); et cependant elle vit encore, et le refrain de son chant de guerre: Non, la Pologne n'a point encore péri, qui a retenti sur tous nos champs de bataille de la république et de l'empire, est encore vrai.

Elle a été frappée, meurtrie, outragée, asservie par d'impitoyables ennemis; religion, législation, éducation, langue, costume, monnaie, industrie, propriété, rien n'a été épargné: et cependant elle n'a point péri. Ses archives et ses bibliothèques ont été transportées à Pétersbourg; ses enfans transplantés dans le Caucase, s s plus beaux domaines confisqués et donnés en proie aux suppôts de la tyrannie étrangère, ses couvents supprimés, quatre millions de ses fidèles (grecs unis) incorporés de force dans l'église du schisme oppresseur: et la voilà encore debout, inébranlable et invincible, dans sa conscience, dans sa foi et dans sa vertu! Dépecée en trois morceaux pour être plus sûrement dévorée, eite n'en est pas moins restée ho-

mogène, et chacun de ses tronçons oppose à l'absorption une insurmontable résistance. Tout a été tenté contre elle, et rien n'a réussi. Disons-le hardiment: rien ne réussira.

Dans sa lutte avec l'iniquité de ses voisins, la Pologne, malgré l'abandon de l'Europe, n'a pas reculé d'une semelle. Ce qu'elle voulait en 1830, en 1815, en 1791, elle le veut encore, elle est résolue à l'obtenir, et convaincue qu'elle l'obtiendra par d'autres moyens sans doute, mais avec la même résolution et la même unanimité. Prenez un Polonais de n'importe quelle contrée et de n'importe quelle condition; qu'il ait vécu sous la férule prussienne, sous le bâton autrichien, sous le knout moscovite; prenez le vieillard, l'homme fait, la mère de famille, la jeune fille, prenez l'enfant à peine debout sur ses petites jambes, chez tous vous trouverez le même sentiment, la même passion, permanente, souveraine, exclusive, une passion légitime, fière et pure; tous vous tiendront le même langage, tous, l'œil enflammé et le cœur palpitant, vous diront ce qu'ils disent à Dieu et ce que, disaient leurs pères il y a cent ans: Rendez-nous la patrie, rendez-nous la liberté!

Quelle autre nation du monde moderne en est là? Que reste-t-il à la France de 1789 de son idéal de justice, de progrès et de liberté, de ses généreuses aspirations, de sa jeunesse et candeur d'ardeur pour le bien, de sa confiance naïve dans le droit, dans la liberté, dans la raison, dans les assemblées, dans la force unique et suffisante de la persuasion? Que reste-t-il à

l'Angleterre de cette grande et forte politique qui, malgré ses infirmités et son égoïsme, avait à si juste titre excité la confiante admiration du monde; qui, par la parole inspirée de Burke, par la main ferme et inébranlable de Pitt, semblait avoir gravé pour toujours dans tout cœur anglais l'immortelle distinction entre la révolution et la liberté? Que reste-t-il à l'Allemagne de la mémorable union de ses princes et de ses peuples en 1813, de l'immense et glorieux mouvement national qui la fit se lever comme un seul homme contre l'asservissement de la conquête étrangère? Que reste-t-il à l'Amérique du Nord des institutions et des idées qui nous avaient si longtemps habitués à y chercher l'idéal de l'avenir?

Rien, hélas! ou presque rien.

Mais, si je prends la Pologne telle qu'elle l'était en 1791, lorsqu'elle s'est donné son admirable Constitution du 3 mai, je vois qu'elle a conservé tous les principes et toutes les vertus dont elle s'honorait alors. Je vois que non-seulement elle n'a rien perdu moralement, mais qu'elle a immensément gagné. Je trouve qu'elle possède et qu'elle montre dans son adversité toutes les qualités qu'on lui reprochait de ne pas avoir, et qui manquent précisément à la plupart des nations européennes: la modération, la prudence, la discipline, la faculté de se soutenir et de se dompter soi-même pour mieux dompter ses ennemis, ce *self-control* qui est la première et la meilleure condition du *self-government*.

KOLEN EN GRUIS.

De beste, de profytelykste en aldus de beste koop zyn ongetwyfeld de brandstoffen voortkomende van de

GOSSON

waervan de Gebroeders DELVAUX te St-Truiden volgens overeenkomst met de bovengemelde Societeit alleen den Depot hebben en door welker tusschenmiddeling men alleen kan bekomen de wagons KOLEN en GRUIS voortkomende van deze Koolkuil.

Men kan by hen bekomen een zeer voordeelige Prijsen:

Per Wagon wegende 5,000 kilo.
 » 1/2 wagon » 2.500 »
 » 1/4 wagon » 1.250 »
 » 1/8 wagon » 625 »

Zy gelasten zich insgelyks, voor de persoonen die de stad bewoonen den brand ten woonplaets te doen vervoeren, indien men zulks verlangt.

De kooplieden in het Groot en in het Klein, alsook de fabrieken welke zouden willen in handeling treden voor eene groote kwantiteit kunnen zich voor meerdere inlichtingen begeven by de heeren DELVAUX, Zoutstraet 370 te Sint-Truiden.

Zy verwittigen insgelyks het publiek dat zy omtrent 10,000 extra schoone DENNEN-MUTSAERDEN uit de hand te koop te hebben,

AEN 9,00 PER HONDERD

liggende op den bosch genaemd BLYBOSCH, gelegen te Rummen, omtrent vyf minuten van den steenweg van Sint-Truiden naar Herck-de-stad. Al-ook eene groote kwantiteit KEPERS en DAKLATTEN aldaer liggende. Zich te adresseeren om dit hout te bekomen, by hunnen meesterwerkman op den bovengemelden bosch.

LIBRAIRIE D'ANGELINE SCHOOF'S.

Tricornes, Bonnets, Ceintures, Rabats, et Mantelets.

ASSORTIMENT COMPLET

de livres de prières, classiques, d'histoire et de piété.

PAPIERS à écrire, de dessin, de musique, ainsi qu'articles pour fleurs artificielles en GROS et en DÉTAIL.

Imageries au grand choix,

Assortiment de Registres, Agendas, Carnets, Porte-Monnaies et Cahiers.

Cartes Géographiques et Cartes à Jouer.

Fournitures de Bureaux.

PARFUMERIES, EAU-DE-NAPHE, ARGENT-TOKALLE.

Quincailleries, Grand choix de LAMPES à MODÉRATEUR, Abat-Jour, Veilleuses et Nêches à Quinquets superflins, Cages d'oiseaux, Peaux de Chamois, et Cabas Français en tous genres. etc., etc.

J'ai l'honneur de vous annoncer que je viens d'établir une librairie, à St-Trond, marché aux poissons N° 63, près de la tour du Séminaire.

J'espère, par mes bonnes marchandises, la modicité des prix, et par les soins que je mettrai à vous servir avec promptitude, me rendre digne de votre confiance.

L'expérience et les connaissances que j'ai acquises durant 13 ans, comme fille de magasin dans la librairie de Mr Vanwest-Pluymer, ainsi que les correspondances que j'ai eues avec différents libraires, sont pour vous une sûre garantie, que je serai en état de satisfaire à toutes vos commandes.

Dans l'espoir que vous voudrez bien m'honorer de votre confiance, agréez l'assurance de mon profond respect.

ANGELINE SCHOOF'S.

BERIGT

AEN DE PERSOONEN WELKE KAPITALEN TE PLAETSEN HEBBEN.

De Belgische Hypotheek-Bank heeft de eer ter kennis te brengen van het publiek, dat zy in de Provincie Limburg als hulpagenten benoemd heeft:

Voor het kanton St-Truiden, de heeren HENRI VANDENHOVE, rentenier in de Koeistraet, N° 849 en T.-M. GERMEYS-RENARD, negl. en gemeente secretaris, Groote Merkt, N° 26 te St-Truiden.

Deze Bank ontvangt geld ten beloope der sommen die zy op Hypotheek uitleent en daerentegen geeft zy pandbrieven (grondobligatiën) uit aen de geneen, die het geld by haer uitstorten. De door de Bank ontvangen wordende sommen kunnen nimmer het bedrag te boven gaen, van die, welke zy op Hypotheek uitleent. Deze pandbrieven hebben by gevolg dezelfde waarde als de leeningen op Hypotheek.

De pandbrieven zyn van fr. 100, 500, 1000; zy zyn dus in het bereik van al diegenen welke eenige besparing willen doen.

De gestorte sommen geven jaerlyks eenen intrest van 4 1/2 of van 4 0/10 naer gelang van duer der plaetsing.

Aen de pandbrieven zyn intrestcoupons gehecht, die alle zes maanden betaalbaar zyn by eenen der principale agenten.

Het kapitaal kan nimmer eenige verandering ondergaan; het vermeerdert niet of het vermindert niet, en het zelve wordt te evensom terug betaelt.

Geen ander fonds van plaetsing levert meerdere zekerheid op dan deze pandbrieven, welke slechts de helft der wezenlyke waarde van de gehypothekeerde onroerende goederen bereiken. Der zelve afflossing alsmede de betaling der intresten hebben tot waarborg:

1° De door de Bank genomene Hypotheken ter verzekering harer leeningen, wier beloop nimmer door de gestorte som mag worden overschreden;

2° Het kapitaal der Belgische Hypotheek-Bank;

3° De persoonlijkke verantwoordelykheid der Bestuuders. De bezitters van publieke Fondsen zyn toegelaten dezelve te verwisselen tegen pandbrieven der Belgische Hypotheek-Bank, zonder eenige kosten van verhandeling volgens de officiele cours der Beurs van Brussel.

De heeren AGENTEN zyn gelast met den ontvangst der sommen bestemd om tegen pandbrieven te worden verwisseld. Men kan by hen alle inlichtingen nopens de bondigheid dezer waarde bekomen.

Van de pers gekomen by den drukker dezer, en by hem verkrygbaer:

DE BOTTE,

of vervolging van priesters tydens de fransche omwenteling van 1793,

DOOR

EUB. DE COCQ, opsteller-uitgever van dit blad.

(Met kerkelyke goedkeuring.)

BRIEFJE

VAN

SINT-PIETERS GENOOTSCHAP

MET HET

Afbeeldsel van zyne Heiligheid

PIUS IX.

Te bekomen by JAN VANWEST-RAUSCH, boekd., op den Koei-merkt, N° 16, niet verre van de kerk der Minderbroeders.

AVIS AUX OISELEURS.

A vendre pour 80 fr. Deux belles paires de FILETS MONTES, à l'alouettes, avec les accessoires; l'une de 90 à 100 pieds de long sur 8 à 9 pieds de hauteur. L'autre de 50 à 60 pieds, sur 7. — S'adresser rue de l'Arseal 36, à Malines.

TE HUREN

Eene buitengewoone goede vetweide om er Veersen en volgaende Koeijen laten op te loopen. Van den 1 October tot den 1 December 1861.

Zich te bevragen by M. Wuestenraedt-Cox, Négotiant, Nieuwel-Steenweg, te St-Truiden.

BEKENDMAKING.

De maetschappy, de PHENIX, verzekerd tegen brand, (zelfs veroorzaekt door het vuer des hemels) en tegen uitbarsting der gaz.

Sociaal kapitaal 2000,000 franken.

Vaste premien, boven alle concurrenten.

B. V. Kerken en publieke gebouwen ad 35 cent p. 1000 f. Huizen van de eerste klas (in stad) ad 40 c. per id. id. id. (op het dorp) ad 50 c per id.

Men verwoege zich voor alle inlichtingen, alsmede tot het aengaen van verzekerings-kontrakten by H. LEUNEN, zaakwaernemer, Hamelstraet N° 710, te St-Truiden.

Men vraegd onder-agenten, goede remisen, zich te adresseren by gemelde agent.

TE BEKOMEN BY

G. JOACHIMS, Slot- en stoofmaker en fabrikant in landbouw-werktuigen,

OP DEN HOUTMERKT, TE SINT-TRUIDEN,

zieren bedden van alle soort, zieren wiegen, zieren hofstoelen, (chaises pliantes) zieren hofstafels, zieren canapés gansch opgesteld, enz., enz.

Alles aen de gamatigste pryzen en boven alle konkurrentie.

PORTRAITS

EN PHOTOGRAPHIE DE TOUT GENRE.

Monsieur H. BLANCKART et Cie artiste photographe a l'honneur d'informer les habitants de la ville de St-Trond qu'il viendra faire des Portraits en photographie depuis 5 francs jusqu'à 500 francs, ressemblance garantie.

On commencera à opérer Lundi 26 courant jusqu'au 10 Septembre. S'adresser pour les renseignements chez M. NYS, rue des vaches.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST TRUIDEN, 2 oct.		ST-TRUIDEN 28 sept.	
Tarwe 100 kil.	37.62	Tarwe 100 kil.	37.37
Koren " "	25.53	Koren " "	25.26
Haver " "	19.00	Haver " "	19.00
Garst " "	25.53	Garst " "	25.53
THIENEN, 1 oct.		TONGEREN, 26 sept.	
Tarwe 100 kil.	37.44	Tarwe 103 kil.	38.50
Koren " "	25.10	Koren 94 " "	24.50
Haver " "	20.00	Haver 75 " "	14.25
Garst " "	23.00	Garst 95 " "	23.00
LEUVEN, 30 sept.		BRUSSEL, 27 sept.	
Tarwe 100 kil.	39.54	Tarwe hectol.	32.03
Koren " "	25.22	Koren " "	18.21
Haver " "	20.09	Haver " "	21.31
Garst " "	24.03	Aerdappelen	14.50
HASSELT, 27 sept.		LUIK, 30 sept.	
Tarwe 100 kil.	37.20	Tarwe 103 kil.	38.75
Koren " "	25.30	Koren 94 " "	23.00
Haver " "	19.00	Haver 150 " "	32.00
Garst " "	24.70	Garst 94 " "	21.50

DIEST, 2 oct.		WAREMME, 17 sept.	
Tarwe hectol.	30.45	Tarwe 100 kil.	36.89
Koren " "	18.20	Koren " "	25.53
Haver " "	09.60	Haver " "	18.53
Garst " "	16.80	Garst den hect.	15.90
Aerdappelen den zak	9.25	Aerdappelen den zak	—

Sint-Truiden, drukkerij van Hub. DE COCQ, N. 84.